

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Károly Róbert Campus
Kertészettudományi Intézet

A közönséges orbáncfű gyűjtése, termesztése és felhasználása

ZÁRÓDOLGOZAT

Készítette:

Rapi Mariann
ASV8MO

Gyógy- és fűszernövények felsőoktatási szakképzési szak

Konzulens:

Dr. Fodor László József
főiskolai tanár

Gyöngyös
2023

ÖSSZEFOGLALÓ

Záródolgozatom középpontjában a *Hypericum perforatum* L., a közönséges orbáncfű kultúrája áll, melynek hasznossága gyógynövényként - akár növényi gyógyszerként – megkérdőjelezhetetlen, termesztése ugyanakkor hazánkban, abban a térben, ahol ehhez a földrajzi, éghajlati és talajviszonyok alapvetően kedvezőnek számítanak, mégsem jellemző. Lehet-e ennek egyedüli vagy részbeni oka az orbáncfűhervadást okozó *Colletotrichum* cf. *gloeosporioides* gomba korábbi évtizedekre jellemző pusztítása? Nehézkesek-e esetleg a termesztés feltételei?

A szakirodalmi anyagok összegzése után alkalmam nyílt a gyakorlólhelyen a gyakorlati munkához kapcsolódóan, valamint azok keretein túli, önálló megfigyeléseket végezni a gyógynövény korai fejlődésére vonatkozóan: célom annak vizsgálata, hogy az ajánlásoknak megfelelő termesztéstechnológia mellett a közönséges orbáncfű milyen eredményességgel szaporítható és telepíthető kistermelői / kiskerti környezetben.

A gyakorlatiasságból és a környezeti feltételekből adódóan mindezek pusztán empirikus úton végzett egyszerű vizsgálódások voltak: a magvetés, a csírázási képesség, a talajmentes környezeti nevelési formák, tűzdeléses palántanevelés egyes pontjaiban.

A szaporítás hatékony és biztonságos módjának a tűzdeléses palántanevelés bizonyult: a szaporítóládába történő magvetés, mint takarásmentes, tűzeges, finom földfelszínre történő szórás már egy-két héten belül biztató eredményt mutatott. Megfelelő fejlettségi stádiumban sor kerülhetett az átültetésre, majd további heteket erősödve, edzés után megtörtént a palánták sikeres kiültetése a megfelelően előkészített, napos fekvésű területre.

Nem tervezett tapasztalati lehetőség adódott a ki nem tűzdelte palánták vizes közegben történő nevelési kísérletéből is, melynek lényegi eredménye egy alapszintű, precizitást nélkülöző, „házi hidropóniás” rendszerben megtapasztalt nem várt, pozitív fejlődési mérték.

A rendelkezésemre álló időben a közönséges orbáncfű szaporítása és a kezdeti fejlődés gondozása során nem talákoztam a szakirodalmi ajánlásokkal szembemenő tapasztalatokkal, sem különösebb nehézségekkel, az alapirány számomra megtartandó és követendő.

Átgondolva a *Hypericum perforatum* L. fejlődési szakaszait, egyedül a növényvédelmi vonatkozások során alkalmaznék az engedélyezett vegyszerek helyett kizárólag biológiai gombaölő készítményeket, illetve e kártételekhez kapcsolódóan az egészséges állomány biztosítása érdekében törekednék a minél ellenállóbbra nemesített fajták szaporítására.

Az előző évi gyűjtés kapcsán a közönséges orbáncfűvel összességében közel egy éve foglalkozom, így fontosnak tartom kiemelni azt a személyes tanulságot is, hogy egy gyógynövény életét végig kísérni a termesztésben és azt saját természetes élőhelyén különböző életszakaszaiban megfigyelni egy pótolhatatlan, komplett ismeretet ad. Törekedni fogok a jövőben is arra, hogy valódi, széles körből szerzett megfigyeléseket és tapasztalatokat gyűjtsek azokról a gyógy- és fűszernövényekről, melyek termesztésébe kezdek.